

професійної підготовленості. Тому психологічна підготовка повинна посідати самостійне місце в системі професійної підготовки, що не виключає можливості використання окремих психологічних елементів при проведенні занять зі спеціальної, бойової та фізичної підготовки в спеціалізованих навчальних закладах МВС України та практичних підрозділах ОВС.

Список використаних джерел

1. Барко В. І. Розвиток комунікативних умінь керівників міліції та вирішення конфліктів (психолого-педагогічний аспект) : [навч. посіб.] / [Барко В. І., Ірхін Ю. Б., Підюков П. П.]. – К. : Київ. юрид. ін-т, 2005. – 120 с.
2. Ірхін Ю. Б. Психопрофілактична робота з персоналом органів внутрішніх справ : [навч. посіб.] / Юрій Борисович Ірхін. – К., 2005. – 148 с.
3. Формування психологічної готовності працівників ОВС до дій в екстремальних ситуаціях затримання озброєного злочинця : [наук.-практ. посіб.] / [Казміренко В. П., Казміренко Л. І., Александров Д. О. та ін.]; за заг. ред. В. В. Коваленка. – Чернівці, 2013. – 96 с.
4. Юридична психологія : [підруч.] / [Александров Д. О., Андросюк В. Г., Казміренко Л. І. та ін.]; заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєва. – [2-ге вид., доопрац. та доп.]. – К. : КНТ, 2008. – 352 с.
5. Доповіді ЮНЕСКО «Якість населення як основа стабільного розвитку економіки» (1999 р.), «Освіта для прийдешнього тисячоліття» (2000 р.).

Горошко А.М.,
курсант ННІПФПСМ НАВС

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ

Напружена, нестійка соціальна та економічна ситуація, яка склалася в даний час в Україні, зумовлює ріст різних відхилень в особистісному розвитку і поведінці дітей. Серед них особливу увагу і тривогу викликають не лише прогресуюча відчуженість, а й підвищена тривожність, цинізм, жорстокість, агресивність. Найбільш гостро цей

процес проявляється на межі переходу дитини з дитинства у доросле життя – підлітковий вік [2, с. 42].

Насамперед, необхідно зауважити, що законодавство визначає неповнолітніми осіб, віком від 14 до 18 років. Згідно Кримінального кодексу України кримінальна відповідальність за загальним правилом може наставати з 16 років. Проте, ч. 2 ст. 22 передбачає вичерпний перелік злочинів, при яких вік кримінальної відповідальності знижений до 14 років. М. Музика вважає, що це обумовлено: по-перше, тим, що дитина у віці з 14 до 16 років спроможна усвідомлювати фактичні ознаки і суспільну небезпечність вчиненого нею діяння; по-друге, значною поширеністю саме цих злочинів серед неповнолітніх вказаного віку.

Для неповнолітніх злочинців характерним є низький рівень соціальної адаптації, і, навпаки, високий ступінь відчуження від важливих малих соціальних груп (родина, однокласники, друзі і т.д.). Такі підлітки менш ввічливі і справедливі у стосунках з однолітками і однокласниками, меншою мірою відчувають свою відповідальність, імпульсивність. Вони розсіяні, ненаполегливі у навчанні і виявляють більший антагонізм до контролю.

Коли йде перехід з дитячого світу в дорослий, підліток не належить повністю ні до першого, ні до другого. Вони являють собою «третій світ». Ця особливість його соціальної ситуації і життєвого світу виявляється й у його психіці, для якої типовими є внутрішні протиріччя, агресивність, схильність приймати крайні позиції і точки зору. Ця напруга і конфліктність тим більша, чим різкіші відмінності між світом дитинства і світом дорослості.

Критичним фактором виступає також повна зневага до виховання дітей. Відсутність контролю з боку батьків найчастіше призводила до розвитку злочинних нахилів у них. Родина є тим першим колективом, якій формує в людині поняття про те, як необхідно жити, що потрібно знати, як треба поводитися тощо. У родині молода людина одержує перші практичні навички взаємин з іншими людьми, засвоює норми, які регулюють ці взаємини. Тут уперше виникає конфлікт між "хочу" та "не можна". Все це визначає той факт, що більшість особливостей, які характеризують дорослого злочинця (як, втім, і будь-яку іншу особистість), походять корінням з ранніх років життя людини. Адже навіть доросла людина нерідко

дивиться на явища крізь призму вироблених у дитинстві оцінок та понять [4, с.65].

Нерідко і самі батьки бувають притягнуті до судової відповідальності. Наприклад, в одному дослідженні було виявлено, що в 39% хлопчиків, що стали малолітніми злочинцями, батьки також були злочинцями і лише в 16% батьків не притягувалися до судової відповідальності.

Проведені дослідження показали, що матеріальні труднощі є однією з найважливіших причин здійснення злочинів, а особливо за умови нерівномірного розподілу матеріальних ресурсів. Це виникає через підвищену мобільність суспільства, яке в свою чергу змушує змінювати сімейний статут, формувати нові традиції і т.д.

Для злочинності неповнолітніх, як правило, характерна корислива мотивація. Так, крадіжки найчастіше скоюються для заволодіння престижними речами, які чесним шляхом молоді люди отримати не можуть. Що стосується агресивних, насильницьких злочинів, то тут переважає груповий характер, і в основному немотивована жорстокість із наслідуванням зарубіжних бойовиків.

Злочинність неповнолітніх тісно пов'язана з підлітковим алкоголізмом, токсикоманією, наркоманією, ігromanією. Алкогольні ексцеси неповнолітніх - це і способи «дорослого» самоствердження, проведення дозвілля, вільного спілкування. Вони - групові за своїм характером. Навряд чи можна зустріти випадки, коли підлітки вживали алкоголь поодиночі. Їм обов'язково потрібні глядачі, аудиторія, дії перед нею і становлять суть групового алкогольного ексцесу. Нерідко помилково вважають, що є лише один механізм зв'язку злочинності неповнолітніх з алкоголізмом, а саме - вчинення злочинів у стані алкогольного сп'яніння [1, с. 150].

Таким чином, можна бачити, що зростання злочинності неповнолітніх має викликати значне занепокоєння у суспільстві, що стимулювало б введення спеціальних заходів для її відвернення. Звичайно, важливе місце у подоланні злочинності займає проведення профілактичної роботи, втім, оскільки після закінчення школи роль педагогічного виховання вичерпується, на виховні процеси молоді стає майже неможливо впливати. Основним напрямком запобігання злочинності тоді є організація вільного часу молоді, його вноормованість [3, с.47].

Адже уся робота у навчальних установах спрямована на оволодіння тільки певними знаннями основних навчальних предметів. Правові установи не формують у частини неповнолітніх пошани до права, не створюють стійких правових мотивів поведінки, не є перешкодою для вчинення правопорушень. Усунути ці недоліки неправових переконань неповнолітніх — основна мета правовиховної роботи.

Список використаних джерел

1. Аршава І.Ф., Рєпіна О.Г., Аршава І.О. Юридична психологія—Д.: Вид-во ДНУ, 2008.- 180 с.
2. Голіна В.О. Особистість неповнолітнього злочинця: сучасний кримінологічний портрет / В.Голіна, Б. Головкін // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 1(51). — С. 42-53.
3. Дубчак Л.К. Злочинність неповнолітніх як віддзеркалення недоліків шкільного та вузівського виховання / Л. Дубчак // Підприємництво, господарство і право. —2006.-№7. — С.46-49.
4. Заросинський Ю.В. Причини і умови злочинності неповнолітніх потребують теоретичного і практичного розроблення / Ю. Заросинський // Право України. —2004. —№3. —С. 64-67

Голубовський В.Є.

здобувач кафедри філософії права та юридичної логіки НАВС

ОБ’ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ І СОЦІАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ ПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ В РОЗБУДОВІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Науковий аналіз провідних чинників, форм і методів забезпечення правомірної поведінки в контексті розбудови правової держави надає можливість дійти таких висновків:

1. Соціальна значущість правомірної поведінки зумовлена сутністю та соціальним призначенням права і значною мірою залежить від характеру його впливу на поведінку людей, а також специфіки завдань держави в певній сфері регульованих відносин. Вона полягає у: а) можливості правомірної поведінки позитивно впливати на рівень